

HOTĂRÎREA GUVERNULUI REPUBLICII MOLDOVA
cu privire la măsurile de stimulare a dezvoltării
ramurii tutunului în anii 1998-2003

Nr.145 din 09.02.98

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.28-29/196 din 02.04.1998

* * *

Abrogat: 19.12.2008

[Hotărîrea Guvernului nr.1416 din 11.12.2008](#)

În scopul promovării unei politici de stat consecvente în ramura tutunului și ajustării structurii acesteia și pîrghiilor ei de dirijare la mecanismele pieței, Guvernul Republicii Moldova HOTĂRĂȘTE:

1. Se aprobă Programul de dezvoltare a ramurii tutunului în anii 1998-2003 (se anexează).

2. Întru executarea necondiționată a [Hotărîrii Parlamentului Republicii Moldova nr. 1429-XIII din 23 decembrie 1997](#) "Cu privire la reorganizarea întreprinderilor din industria tutunului și la concepția de privatizare a acestora", Ministerul Agriculturii și Alimentației și Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat vor asigura:

- a) în termen de pînă la 12 februarie 1998 - constituirea, în baza fabricilor de fermentare a tutunului și Combinatului de tutun din Chișinău, a unor societăți pe acțiuni de tip deschis;
- b) în termen de pînă la 15 februarie 1998 - prezentarea la ședința Guvernului a proiectelor individuale de privatizare a întreprinderilor de prelucrare a tutunului cu participarea investitorilor străini și autohtoni, acordîndu-se prioritate investitorilor implicați deja în finanțarea ramurii tutunului în baza contractelor de colaborare și cooperare și celor cărorale-a fost transmis în gestiune fiduciară patrimoniul statului din capitalul social al întreprinderilor nominalizate;
- c) verificarea, în comun cu Ministerul Finanțelor și pînă la constituirea societăților pe acțiuni sus-nominalizate, a corectitudinii evaluării patrimoniului fabricilor de fermentare a tutunului și al Combinatului de tutun din Chișinău, precum și transmiterea obiectelor cu destinație social-culturală ale acestora la balanța autorităților publice locale.

3. Ministerul Agriculturii și Alimentației, Ministerul Economiei și Reformelor, Ministerul Privatizării și Administrării Proprietății de Stat, Agenția națională pentru atragerea investițiilor pe lîngă Guvernul Republicii Moldova, conducerea U.T.A. Găgăuzia și comitetele executive raionale vor întreprinde măsuri urgente pentru:

- a) susținerea constituirii și legalizării asociațiilor producătorilor de tutun și acordarea ajutorului necesar pentru buna lor funcționare;
- b) atragerea investițiilor în ramura tutunului prin încheierea contractelor de colaborare, cooperare și transmiterea în gestiune fiduciară a patrimoniului statului din capitalul social al fabricilor de fermentare a tutunului, asigurînd tuturor doritorilor accesul liber la informație și condiții nediscriminatorii de participare la activitățile investiționale;
- c) construcția prioritară a gazoductelor spre producătorii agricoli, care dispun de capacități mari de producere a tutunului, pentru a asigura re tehnologizarea lor, în scopul reducerii prețului de cost și sporirii volumelor de producție.

4. Se recomandă Consiliului Creditorilor de Stat să examineze în regim de urgență demersurile administrațiilor fabricilor de fermentare a tutunului, în vederea încheierii acordurilor-memorandum în baza

proiectelor investiționale.

5. Ministerul Finanțelor, în comun cu Ministerul Agriculturii și Alimentației, va prezenta pînă la 1 aprilie curent propuneri concrete referitor la constituirea, sursele și modul de utilizare a fondului special de susținere a dezvoltării ramurii tutunului.

6. Ministerul Economiei și Reformelor, Ministerul Finanțelor și Ministerul Agriculturii și Alimentației vor prezenta Guvernului pînă la 1 martie 1998 propuneri pentru modificarea și completarea actelor normative în scopul formării pîrghiilor reglementării de stat în ramura tutunului, care să statueze:

înterzicerea exportului tutunului nefermentat, în paralel cu plafonarea tarifului de fermentare pînă la nivelul de 20 la sută din valoarea tutunului nefermentat;

acordarea licențelor pentru dreptul de desfacere angro, inclusiv la export, a tutunului pentru agenții economici, care asigură finanțarea procesului de cultivare a tutunului de la creșterea răsadului pînă la recoltare, la nivel de cel puțin 30 la sută din valoarea contractului. (Acordarea acestor licențe să fie condiționată de obligația titularului de a livra 10 la sută din tutunul achiziționat Combinatului de tutun din Chișinău, la prețuri contractuale);

acordarea către producătorii de tutun a licențelor de comercializare angro numai după îndeplinirea contractelor cu investitorii;

acordarea certificatelor de origine de către Camera de Comerț și Industrie și perfectarea documentelor pentru export de către Departamentul Controlului Vamal, cu condiția ca exportatorii să prezinte certificatele de calitate, eliberate de fabricile de fermentare autorizate prin licență, și certificatele de conformitate, eliberate de Institutul de Cercetări Științifice și Construcții Tehnologice pentru tutun și produse din tutun.

7. Ministerul Economiei și Reformelor și Ministerul Agriculturii și Alimentației vor asigura studierea permanentă a piețelor externe și interne ale tutunului și vor întreprinde măsurile necesare pentru promovarea intereselor producătorilor autohtoni de tutun.

8. Controlul executării prezentei hotărîri se pune în seama viceprim-ministrului dl Valeriu Bulgari.

PRIM-MINISTRU
AL REPUBLICII MOLDOVA Ion CIUBUC

Chișinău, 9 februarie 1998.
Nr. 145.

Aprobat
prin Hotărîrea Guvernului Republicii
Moldova nr. 145 din 9 februarie 1998

Programul de dezvoltare a ramurii tutunului
pentru anii 1998-2003

Importanța economică a cultivării tutunului

În condițiile cînd în mediul rural locuiesc în jurul a 60% din populația aptă de muncă, iar unui beneficiar funciar îi revin suprafețe arabile între 0,58 și 2 ha, este evidentă importanța cultivării unor culturi agricole intensive, care ar asigura sporirea venitului global la o unitate de suprafață și încadrarea în muncă a unui număr cît mai mare de persoane.

Tutunul este o cultură agricolă ce întrunește aceste cerințe. Prin aplicarea tehnologiilor asimilate deja de cultivatorii autohtoni, la cultivarea tutunului se pot obține recolte stabile de cîte 20-25 chint/ha de frunze uscate, cu valoarea de 10 mii lei la prețurile actuale de

piață și cu un beneficiu între 2 și 4 mii lei.

În favoarea cultivării tutunului sînt și argumentele ce țin de creșterea pe piață a cererii la materia primă de tutun și de circulația sporită a mijloacelor investite în această ramură.

Stabilizarea suprafețelor ocupate cu tutun la nivel de 40-50 mii ha, a producției de frunze uscate la nivel de 80-100 mii tone și a țigaretelor în număr de 10-12 mld. bucăți ar asigura:

- a) cu locuri de muncă - 250-300 mii persoane;
- b) cu mijloace de existență - 600-700 mii persoane;
- c) defalcări în bugetele de toate nivelurile în volum de 500-600 mil. lei.

Situația în ramura tutunului la etapa actuală

Din anul 1993 situația în ramura tutunului a început a se înrăutăți tot mai mult, iar în perioada 1995-1996 a intrat într-o criză profundă sub influența următorilor factori:

- a) pierderea piețelor tradiționale de desfacere în urma destrămării pieței unice a fostei U.R.S.S. și lipsei de flexibilitate a agenților economici și organelor de administrare a ramurii în acțiunile de adaptare la noile condiții în relațiile cu partenerii tradiționali;
- b) pierderea de către producătorii agricoli a motivației economice pentru cultivarea tutunului în urma decalajului enorm între prețurile exagerat de mici (menținute artificial de către întreprinderile monopoliste de recepționare și fermentare a tutunului) și prețurile galopante la componenții procesului de cultivare și uscare a tutunului (combustibil, îngrășăminte minerale etc.);
- c) lipsa mijloacelor necesare pentru re tehnologizarea ramurii în scopul reducerii consumului de componenți tehnologici costisitori;
- d) absența unei politici clare și echitabile a Guvernului și a organelor de dirijare ramurală în chestiunile ce țin de perspectivele privatizării, stabilizarea relațiilor de proprietate, susținerea financiară și atragerea investițiilor, fapt care a condus la distrugerea considerabilă a bazei materiale a acestei ramuri.

De rînd cu circumstanțele sus-expuse, poate fi invocat și faptul că în această perioadă de criză a ramurii statul nu a susținut încercările agenților economici de a ieși de sine stătător din ea, interzicîndu-le producătorilor agricoli să întrețină relații economice directe cu furnizorii componenților de producere.

Contractele nu au devenit temelia relațiilor dintre producătorii primari, prelucrători și comercianți, fapt care a condus la blocarea financiară reciprocă a verigilor acestui circuit.

Organele statului nu au intervenit în acest proces prin pîrghiile de influență caracteristice economiei de piață precum sînt acordarea licențelor, certificarea, stabilirea unor cote, taxe și accize în dependență de respectarea de către agenții economici implicați a cerințelor de bună credință în relațiile lor reciproce.

Au prevalat alte metode:

- a) transmiterea dreptului de monopol în ramură către Societatea pe Acțiuni "Tutun", căreia i s-au atribuit și drepturi de reglementare în numele statului;
- b) adoptarea unor hotărîri restrictive în ceea ce privește exportul articolelor de tutungerie, irealizabile în condițiile în care autoritățile vamale nu pot efectua controlul vamal la frontiera de est a Republicii Moldova;
- c) favorizarea unor agenți economici în detrimentul altora.

Începînd cu anul 1997, ramura tutunului a cunoscut o oarecare înviorare, dat fiind că Guvernul:

- a) a permis producătorilor agricoli să dispună liber de propria producție de tutun, inclusiv să o utilizeze pentru achitarea datoriilor față de furnizorii de combustibil, îngrășăminte, tehnică etc.;
- b) a eliminat restricțiile la procurarea și scoaterea din țară a

tutunului pentru solicitanții de materie primă de tutun, care vor investi în procesul de producere; ba mai mult - a garantat achitarea de către beneficiari a sumelor primite în avans prin livrări necondiționate de frunze uscate de tutun, nepermițând livrările către alți agenți economici pînă la îndeplinirea integrală a condițiilor contractelor.

Spre regret, această înviorare în ramura tutunului nu poate fi calificată drept o stopare a declinului și începutul relansării ei din următoarele cauze:

a) în foarte multe gospodării, dat fiind că procesul de privatizare s-a desfășurat haotic și nu s-au întreprins măsuri urgente pentru înființarea imediată a exploatărilor agricole viabile, distrugerea bazei materiale a ramurii tutunului a continuat, iar volumul capacităților nou-create s-a dovedit a fi nesemnificativ;

b) mulți producători agricoli refuză să cultive tutun, deoarece o mare parte din recoltă le-a fost sechestrată și nu li s-a permis comercializarea ei liberă către furnizorii de combustibili, îngrășăminte etc.;

c) mulți dintre agenții economici, care au investit în producerea tutunului, nu riscă să mai facă alte plasamente, deoarece nici pînă acum nu-și pot recupera cheltuielile prin achiziții de tutun (pîrghii de influențare efectivă a producătorilor agricoli statul nu are, deoarece nu a implementat mecanismele caracteristice economiei de piață).

Un impact negativ asupra perspectivei dezvoltării ramurii are și menținerea unei situații ambigue în ceea ce privește privatizarea sau păstrarea în patrimoniul statului a întreprinderilor prelucrătoare, precum și privatizarea întregii ramuri sau transmiterea ei în gestiunea unui singur agent economic, abilitat cu dreptul de reglementare din numele statului.

Atare conjunctură ar putea anihila principalii stimulatori ai economiei de piață - libera inițiativă și concurența loială, apărînd riscul ca centralismul și monopolul statului să fie înlocuite cu dictatul și monopolul unui agent economic sau ale unui grup de persoane, fapt care ar avea urmări nefaste pentru ramura tutunului.

Obiectivele Programului

Scopurile principale ale relansării ramurii tutunului sînt asigurarea cu locuri de muncă a populației rurale și obținerea unor venituri în creștere. Sporirea producerii tutunului și a articolelor de tutungerie este condiționată de mai mulți factori, printre care primează următorii:

a) extinderea suprafețelor ce pot fi ocupate cu cultura tutunului, potrivit cerințelor sistemului argumentat de agricultură ecologică și ale structurii asolamentelor. În atare context, limita maximă a acestor suprafețe s-ar situa în jur de 80-85 mii ha, dacă volumele de substanțe nutritive sustrate prin recoltă din sol ar fi restabilite prin introducerea îngrășămintelor minerale și organice, și în jur de 45-50 mii ha - dacă balanța acestor substanțe nutritive se va menține din contul rotației culturilor agricole;

b) capacitățile bazei materiale:
de creștere a răsadului (inclusiv 25-30% cu încălzire artificială permanentă);

de asigurare cu tehnică a plantării răsadului în cîmp, în termene optime;

de uscarea a tutunului prin metode mixte, pentru reducerea cheltuielilor și sporirii calității materiei prime;
de sortare și depozitare;

c) numărul și calificarea forței de muncă disponibile pentru efectuarea în termene optime a lucrărilor de îngrijire, recoltare, sortare etc., ținîndu-se cont de coincidența în timp a cererii maxime de brațe de muncă pentru îngrijirea diferitor culturi agricole;

d) cererea de piață la materia primă de tutun și satisfacerea

acesteia în măsura în care prețurile ei de comercializare se vor menține la un nivel care să asigure producătorilor agricoli recuperarea cheltuielilor de producere și o rentabilitate de cel puțin 20-25%;

e) posibilitățile de creditare sau de atragere a investițiilor la finanțarea procesului tehnologic de cultivare a tutunului (actualmente producătorii agricoli nu dispun de mijloace circulante proprii pentru a asigura folosirea integrală a capacităților existente).

Din analiza factorilor sus-enumerați se pot trage următoarele concluzii:

cererea la tutunul moldovenesc pe piețele deja asimilate, inclusiv cea internă, se ridică la 80-100 mii tone. În acest context, pentru a stopa scăderea rentabilității sub limita de 25%, este necesar ca recolta de pe un hectar să depășească 20 chintale, cel puțin 10 la sută din tutunul produs să fie de soiurile Virginia și Burley, 80 la sută - de calitatea I și prețul de cost al unui kg de tutun fermentat - sub nivelul de 1,3 dolari S.U.A. (calcularele sînt redată în tabelele nr. 4 și 5);

baza materială existentă poate asigura, fără investiții capitale suplimentare pentru restabilirea și renovarea ei, un nivel de producere a tutunului de 25-30 mii tone, cu condiția investirii în procesul tehnologic a cel puțin 75-90 mil. lei;

producerea a 80-100 mii tone de tutun va comporta investiții suplimentare de peste 400 mil. lei (calcularele sînt redată în tabelele nr. 1, 2 și 3);

efectivul necesar de forță de muncă cu calificarea adecvată poate fi antrenat pentru producerea acestor volume, fără afectarea altor ramuri, în condițiile cînd plantarea răsadului de tutun se va efectua în perioada 20 aprilie - 10 mai, iar recoltarea - între 20 iunie și 10 septembrie;

ramura tutunului dispune de un potențial tehnico-științific suficient la etapa inițială pentru asigurarea pregătirii și reciclării cadrelor, elaborarea recomandărilor tehnologice necesare și familiarizarea cu ele a producătorilor de tutun.

Dezvoltarea producției de tutun-marfă

La etapa inițială - de producere a materiei prime - un rol important îl are creșterea în termene optime a unui răsad viguros. Aceasta va permite plantarea tutunului cu 15-20 zile mai devreme și va asigura un câștig suplimentar, dat fiind că se va valorifica posibilitatea de a usca mai mult tutun în perioada caldă a anului.

Actualmente cel mai eficient procedeu de uscare a tutunului este uscarea combinată. Acest procedeu permite de a reduce prețul de cost al tutunului cu 400-500 lei per tonă.

Ținînd însă cont de instabilitatea condițiilor climatice în perioada de recoltare a tutunului, cît și de strictețea cerințelor specifice de uscare a unor soiuri de tutun, se impune retehnologizarea complexelor de uscare în masă compactă și utilizarea unor agenți energetici mai ieftini (gazele naturale etc.).

Odată cu sporirea cerințelor față de calitatea materiei prime la prelucrarea ei industrială, este absolut necesar să se treacă la metodele intermediare de ambalare a tutunului în gospodăria (baloturi, saci de polietilenă etc.). Experiența avansată a mai multor țări în acest domeniu (S.U.A., Bulgaria, Iugoslavia) ne-a convins că trebuie să studiem și să preluăm metodele de achiziționare a tutunului nesortat, cu sortarea lui ulterioară în unitățile industriale. Acest fapt va face disponibilă o parte considerabilă din forța de muncă, pentru a fi antrenată la recoltarea tutunului, ceea ce, evident, va contribui la majorarea volumului producției finite.

În paralel cu acestea, urmează să se introducă pe scară largă tehnologia de integrare a uscării și fermentării tutunului, care va spori la sigur profitul cultivatorilor de tutun, și restabilirea

motivației producerii de proporții a tutunului în Republica Moldova.

În acest context, se impune atragerea în regim de urgență a investițiilor pentru re tehnologizarea și reînnoirea bazei tehnico-materiale.

Dat fiind că ramura tutunului nu dispune de resurse financiare suficiente în acest scop, se impune crearea unui fond de susținere a ei din contul încasărilor de la accizele și taxele, stabilite pentru exportul tutunului și importul articolelor de tutungerie.

Din cauza plantării târzii a răsadului și insuficienței capacităților de uscare în gospodăriile cultivate, anual în câmp rămâne nerecoltată o cantitate de 30-40% din tutun, iar o parte din el este cules în stare necondiționată, ceea ce conduce la scăderea eficienței cu 15-20%.

În prezent Republica Moldova este unicul producător efectiv din C.S.I. al tutunului de mare consum și debușeurile estice dezvoltă, pentru fabricația produselor de tutungerie clasice, o cerere de circa 60% din întreaga recoltă, creîndu-ne premise pentru majorarea volumelor de producție.

Dat fiind că a crescut predilecția fumătorilor pentru consumul țigaretelor de tip american, se impune extinderea plantațiilor de tutun de tip Virginia și Burley la cotele de 8 mii ha (de preferință, pe câmpuri irigabile).

Limitarea în continuare a cantităților admisibile de substanțe nocive în fumul articolelor de tutungerie dictează cultivarea cu precădere a soiurilor de tutun cu un conținut de nicotină care să nu depășească 1,8-2,0%.

Este necesar ca în anul curent să se finalizeze elaborarea și aprobarea hărții de omologare zonală a soiurilor de tutun, în funcție de condițiile pedoclimatice ale republicii, precum și a regulamentului tehnologic de producție (plantarea, culesul, prelucrarea postrecoltare etc.) care ar spori disciplina tehnologică și ar asigura exercitarea de către structurile autorizate a unui control specializat.

Tot în acest an trebuie să se accelereze lucrările de elaborare a standardelor naționale pentru tutun, care se vor armoniza cu cerințele standardelor internaționale în acest domeniu.

Lucrări tehnico-științifice și instruirea profesională

Modernizarea și eficientizarea în continuare a procesului de producție este de neconceput fără valorificarea potențialului tehnico-științific al ramurii tutunului, fapt care ar permite atingerea următoarelor obiective:

crearea și implementarea noilor soiuri de tutun, a tehnologiilor și utilajelor moderne de producere;

estimarea noilor soiuri cultivate în alte țări, a mijloacelor și procedeele de uscare a tutunului și introducerea lor în tutunăritul național;

elaborarea și aplicarea documentelor tehnico-normative și a sistemului de consulting în procesul de producție;

crearea în raioanele ce produc peste 1000 tone de tutun uscat brut a centrelor experimentale tehnologice și de consulting, care ar stimula dezvoltarea ramurii în zonă;

constituirea în cadrul asociației producătorilor de tutun a unui centru de instruire și reciclare profesională a cadrelor din ramură, (cu sediul în incinta Institutului de Cercetări Științifice și Construcții Tehnologice pentru tutun și produse din tutun).

Pentru realizarea Programului de dezvoltare a ramurii tutunului este necesară crearea bazei mecanice de reparație, capabilă să rezolve complet problemele construcției și reparației utilajului standard și a pieselor de schimb pentru complexele de uscare. În mare parte, aceste probleme pot fi rezolvate în baza atelierului mecanic al Institutului de

Cercetări Științifice și Construcții Tehnologice pentru tutun și produse din tutun (comuna Grătiești) și a Combinatului de tutun (or. Chișinău).

Prelucrarea frunzelor de tutun și producerea articolelor de tutungerie

Reieșind din capacitățile existente de fermentare a tutunului și din necesitatea creării noilor locuri de muncă și asigurării veniturilor suplimentare în buget, se impune interzicerea exportului tutunului nefermentat, în paralel cu plafonarea tarifului de fermentare pînă la nivelul de 20% din valoarea tutunului nefermentat.

Producerea și comercializarea articolelor de tutungerie sînt cele mai profitabile activități în ramura tutunului.

Procesul de fabricare a țigaretelor trebuie direcționat pe două căi paralele: sporirea producției globale și ameliorarea calităților fumative.

În perspectivă este necesară sporirea volumului producției de țigaretate asezonate și aromatizate, care sînt tot mai mult solicitate pe piață (tabelul nr. 6).

Odată cu sporirea volumului global al articolelor de tutungerie, pentru asigurarea calității țigaretelor moldovenești este necesar de a implementa metodele și mijloacele moderne de pregătire și tăiere a tutunului și de fabricare a țigaretelor.

În special, se cere aplicarea noilor metode de umezire a tutunului și de expandare a amestecului tăiat, a schemelor raționale de transportare și distribuire a tutunului tăiat.

Fabricarea țigaretelor de calitate înaltă poate fi asigurată numai prin folosirea de utilaje și mașini moderne performante.

Implementarea proceselor de condiționare a parametrilor aerului și mecanizarea lucrărilor de încărcare-descărcare-transportare la recepția și păstrarea materiei prime la fabrica de țigaretate pot reduce pierderile de tutun cu 1-2%.

Pentru fabricarea țigaretelor cu un conținut de nicotină și rășini la nivelul normelor sanitare europene (nicotină < 1,3 mg/țig., rășini < 15 mg/țig.) se va utiliza pe larg hîrtia de țigaretate cu proprietăți înalte de ventilare (poroasă), tutunul autohton cu conținut scăzut de nicotină și tutunul reconstituit.

Privatizarea în ramura tutunului

Pentru a asigura dezvoltarea ramurii în condițiile economiei de piață, sînt necesare măsuri urgente în vederea reorganizării și privatizării unităților producătoare și introducerii de către stat a pîrghiilor de influență, adecvate noilor cerințe.

În cadrul realizării acestor obiective se înscriu următoarele acțiuni:

reorganizarea întreprinderilor de fermentare a tutunului și a Combinatului de tutun din Chișinău în societăți pe acțiuni de tip deschis;

înființarea asociațiilor benevole ale producătorilor de tutun, nucleul cărora îl vor constitui fabricile de fermentare sau centrele tehnologice raionale. La nivel de țară este oportună crearea unei asociații naționale a producătorilor și prelucrătorilor de tutun;

atragerea masivă în regim de urgență a investițiilor în ramura tutunului prin încheierea contractelor de colaborare, cooperare sau de transmitere în gestiune fiduciară cu agenții economici autohtoni și străini, care își manifestă dorința de a investi în această ramură;

elaborarea și prezentarea planurilor individuale de privatizare a fabricilor de fermentare a tutunului și a Combinatului de tutun din Chișinău, care ar asigura demonopolizarea achiziționării, fermentării și comercializării tutunului;

introducerea sistemului de pîrghii caracteristice economiei de piață

în vederea coordonării dezvoltării ramurii (eliberarea de licențe pentru activități de fermentare, certificare, comercializare, prelucrare etc., stabilirea cotelor livrărilor obligatorii de tutun către Combinatul de tutun din Chișinău pentru a-i asigura funcționarea eficientă, a mecanismului de repatriere a încasărilor provenite din exportul de tutun);

selectarea producătorilor agricoli care, în schimbul unor facilități, să asigure un nivel de producere înalt;

în contul arendării serelor neutilizate, fabricile de fermentare a tutunului vor asigura micii producători agricoli cu răsad de tutun de soiuri calitative;

organizarea achiziționării de către fabricile de fermentare și centrele tehnologice a frunzelor verzi de tutun la cultivatorii neasigurați cu capacități de uscare, sortare și depozitare.

Tabelul nr.1

Volumul producției globale de tutun în anul 1998

(tone)

	Raioanele	Virginia	Burley	Trapezond	Molovata	Soiuri de	Total
					mare consum		
Anenii Noi	-	-	-	-	200	200	
Basarabeasca					200	200	
Briceni		1100			1720	2820	
Camenca	200				2725	2925	
Cantemir					690	690	
Căinari					350	350	
Căușeni	-	-	100	5	1895	2000	
Cimișlia	-	-	295	5	610	910	
Criuleni	250	60	50	5	3291	3656	
Dondușeni	-	-	270	-	1645	1915	
Drochia	-	70	-	-	3785	3855	
Dubăsari	200	60	270	10	1402	1942	
Edineț	300	60	-	-	3035	3395	
Fălești	250	30	270	-	3100	3650	
Florești	-	30	270	-	3250	3550	
Glodeni	200	60	-	-	2395	2655	
Hîncești	150	-	100	-	1630	1880	
Ialoveni	-	-	-	-	85	85	
Leova	-	-	100	-	540	640	
Nisporeni	150	-	220	-	2260	2630	
Ocnîța	225	60	220	5	2100	2610	
Orhei	225	-	280	-	3495	4000	
Rezina	-	-	350	-	2615	2965	
Rîșcani	-	60	-	-	3790	3850	
Sîngerei	-	-	-	-	3782	3782	
Soroca	200	60	-	-	3765	4025	
Șoldănești	-	-	280	-	2760	3040	
Ștefan Vodă	-	50	-	-	2450	2500	
Taraclia	-	-	265	10	1600	1875	
Telenești	-	-	100	-	2800	2900	
Ungheni	500	-	-	5	2310	2815	
U.T.A. Găgăuzia	150	-	560	5	4975	5690	
Total	3000	1700	4000	50	71250	80000	

Tabelul nr.2

VOLUMUL
investițiilor pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale,

necesare pentru producerea a 80 mii tone tutun în 1998					
Nr. Structura investițiilor și Unitatea de Volumul Costul unei Suma,	d/o costurilor de producție măsură unități, mil.	mii lei lei			
I. Producerea răsadului	-	-	-	138,49	
inclusiv:					
- construcția serelor noi	mii buc.	2,0	1 mil.	20,0	40,0
					m2
- renovarea și reparația serelor (30%)	mii buc.	2,6	1,3 mil.	0,5	1,3
					m2
- materiale, total				88,19	
inclusiv:					
peliculă	tone	500,0		9,0	4,5
semințe	tone	0,7		0,9	0,63
carburanți	mii tone	54,0		1,5	81,0
chimicale	-			-	0,4
energie electrică	mil KWt/h	6,91		-	1,66
metal	mii tone	10,0		2,0	20,0
- cheltuieli tehnologice	mii ha	40,0		0,225	9,0
II. Prelucrarea solului și plantarea tutunului	mii ha	40,0		-	5,0
III. Îngrijirea plantațiilor	mii ha	40,0		-	18,0
IV. Recoltarea și transportarea	-	-			40,0
V. Crearea bazei tehnico-materiale pentru uscarea, sortarea și ambalarea tutunului					245,34
inclusiv:					
- construcția căsuțelor de uscat	mii buc.	15,0		2,5	37,5
- renovarea și reparația căsuțelor existente	mii buc.	25,0		0,5	12,5
- renovarea uscătoriiilor TU-801	mii buc.	1,5		20,0	30,0
- reparația uscătoriiilor funcționale TU-801	mii buc.	1,0		2,0	2,0
- construcția instalațiilor de uscare combinată	buc.	10,0		2200,0	22,0
- reutilizarea încăperilor adaptabile	mii buc.	2,5		5,0	12,5
- procurarea mașinilor de înșirat tutun	buc.	150,0		2,0	0,3
- procurarea liniilor de sortare-ambalare	buc.	500,0		20,0	10,0
- restabilirea și reparația liniilor sortare-ambalare	buc.	700,0		4,0	2,8
- materiale, total				54,54	
cheltuieli tehnologice	mii tone	80,0		0,765	61,2
Total					446,83

Tabelul nr.3

INDICII GENERALIZAȚI
ai investițiilor pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale și
costurile de producere a volumului de 80-100 mii tone de
tutun pînă în anul 2003
(mil. lei)

	Structura cheltuielilor						Anii:					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Volumul de producție,												
mii tone	80,0	85,0	90,0	95,0	97,5	100,0						
Cheltuieli la producerea												
răsadului	138,49	118,86	125,87	132,92	136,37	139,91						
Cheltuieli la prelucrarea so-												
lului și plantarea răsadului	5,0	5,3	5,61	5,92	6,7	6,23						
Cheltuieli la îngrijirea												
plantațiilor	18,0	19,1	20,23	21,36	21,91	22,48						
Cheltuieli la recoltare și												
transportare	40,0	42,5	45,0	47,52	48,75	50,02						
Investiții la crearea bazei												
tehnico-materiale pentru us-												
carea, sortarea și ambalarea												
tutunului	245,34	167,85	177,75	187,70	192,58	197,58						
În total pe ani:	446,83	353,61	374,46	395,42	406,31	416,22						

Tabelul nr.4

INDICII
eficienței ramurii tutunului în anii 1998-2003

Anii	Volumul de producție, în mii tone	Încasări de la realizare, în expresie valorică, mil. lei	Beneficiul, mil. lei	Rentabilitatea, %
Tutun uscat brut				
1998	80,0	352,2	24,2	7,4
1999	85,0	377,2	28,7	8,2
2000	90,0	400,7	31,7	8,6
2001	95,0	424,0	44,0	11,6
2002	97,5	435,3	50,2	13,0
2003	100,0	468,4	78,4	20,1
Tutun fermentat				
1998	69,5	559,2	107,5	23,8
1999	71,1	572,2	110,0	23,8
2000	74,7	602,9	117,2	24,1
2001	78,7	635,6	124,0	24,2
2002	80,9	655,2	129,3	24,6
2003	90,0	729,0	162,0	28,6
Articole de tutungerie, mlrd. buc.				
1998	9,7	269,6	132,5	96,7
1999	11,0	323,7	168,3	108,3
2000	12,0	376,7	207,1	122,1
2001	13,0	441,0	257,3	140,1
2002	14,0	474,9	277,1	140,1
2003	15,0	508,9	297,4	140,2

Tabelul nr.5

Structura producției de tutun (pe soiuri)

(mii tone)

Soyurile	Anii:					
	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Soyuri de mare consum	71,25	75,7	75,5	75,8	75,1	75,0
Virginia	3,0	3,0	5,0	6,0	7,0	8,0
Burley	1,7	2,0	4,0	5,0	5,5	6,0
Trapezond	4,0	4,0	5,0	7,5	9,0	10,0
Molovata	0,05	0,3	0,5	0,7	0,9	1,0
Total	80,0	85,0	90,0	95,0	97,5	100,0

Tabelul nr.6

Pronosticul producției articolelor de tutungerie la
Combinatul de tutun din Chișinău
(mlrd. buc.)

Articole de tutungerie	Anii:			
	1998	1999	2000	2003
TEMP (ambalaj carton)	1,0	0,97	0,8	0,82
TEMP (ambalaj hîrtie)	0,37	0,45	0,55	0,6
MT (ambalaj carton)	0,6	0,7	0,8	0,85
FLUIERAȘ	0,7	0,75	0,75	0,75
DOINA 80 mm	3,7	3,5	3,5	3,4
ASTRA, JOC	3,33	4,63	5,75	6,58
Total	9,7	11,0	12,15	13,0
Tutun stripsat, tone:	-	200	1000	1500